

SPRAWOZDANIA

Beata Górowska

Sprawozdanie ze spotkania jubileuszowego z okazji 50-lecia nadania profesorowi Stanisławowi Gebethnerowi stopnia doktora nauk prawnych

Dobrym obyczajem środowiska akademickiego jest honorowanie uczonego księgą jubileuszową. Czytelnicy „e-Politikonu” po raz pierwszy otrzymują informację o wydarzeniu tego rodzaju. Miało ono miejsce 2 lipca 2013 r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Uhonorowano wtedy profesora doktora habilitowanego Stanisława Gebethnera z okazji przypadającej w 2013 roku 50. rocznicy nadania jemu stopnia doktora nauk prawnych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.

Jubilat był związany z Instytutem Nauk Politycznych UW w latach 1972-2013. Jedną z wielu jego zasług dla tej placówki było kierowanie przez ponad 20 lat Zakładem Systemów Politycznych. W okresie tym Zakład stał się, jak napisano w słowie wstępnym do książki jubileuszowej, *jednym z wiodących ośrodków badań nad ustrojami politycznymi i konstytucjonalizmem w Polsce, zarówno wśród ośrodków prawniczych, jak i politologicznych. Trwałym efektem zabiegów i aktywności Profesora było wprowadzenie Zakładu, jako jedyne w kraju ośrodka politologicznego, do grona jednostek naukowych uczestniczących w dorocznych zjazdach katedr i zakładów prawa konstytucyjnego.*

W uroczystości wręczenia książki jubileuszowej profesorowi Stanisławowi Gebethnerowi uczestniczyli przyjaciele Jubilata, pracownicy Instytutu Nauk Politycznych i przedstawiciele władz uczelnianych, w osobach dziekana Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych – prof. dr. hab. Janusza Adamowskiego

i prodziekana – prof. dr. hab. Wojciecha Jakubowskiego. Dyrektora Instytutu Nauk Politycznych – prof. dr. hab. Stanisława Sulowskiego (nieobecnego z powodu wyjazdu) reprezentowali wicedyrektorzy: dr Ewa Maria Marciniak i dr Daniel Przastek.

Laudację ku czci Jubilata wygłosił prof. dr hab. Grzegorz Rydlewski, który przybliżył gościom sylwetkę naukową Profesora, podkreślając między innymi jego polemiczny temperament oraz nieustanne i różnorodne zaangażowanie w sprawy publiczne. Obecnie wiele osób nie wie, że prof. Stanisław Gebethner pełnił różne funkcje na macierzystej uczelni: był dwukrotnie prodziekanem Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW, zasiadał także w Senacie Uniwersytetu Warszawskiego. W przypadku aktywności na forum publicznym należy przypomnieć, że Jubilat był między innymi ekspertem i przedstawicielem Rady Ministrów w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, która przygotowała konstytucję państwa uchwaloną 2 kwietnia 1997 r.; był sędzią Trybunału Stanu i wiceprzewodniczącym Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów. Po przejściu na emeryturę nadal służył wiedzą i swoim doświadczeniem, doradzając w różnych instytucjach państwowych w kwestiach prawnoustrojowych. Laudację zakończyło wręczenie książki zatytułowanej *Konstytucja. Wybory. Partie*, przygotowanej w hołdzie dla Jubilata. Jej wydanie jest zasługą Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego i Domu Wydawniczego „Elipsa”.

Zazwyczaj w takiej intencji tworzona jest publikacja obejmująca szkice przygotowane przez autorów związanych z danym jubilatem nierzadko więzią „przyjaźni naukowej”. Efekt finalny jawi się wtedy jako *liber amicorum*. Tym razem stało się inaczej. Profesorowi S. Gebethnerowi ofiarowano *liber alumnorum*, czyli książkę od uczniów. Tematyka książki i zespół autorów potwierdzają rozległe zainteresowania badawcze Jubilata. Teksty zamieszczone w książce wyszły spod pióra 12 doktorów (spośród grona 19 wypromowanych przez Profesora w latach 1980-2010). Prawie wszyscy byli niegdyś studentami Profesora w INP UW, później jego uczniami-doktorantami. Wielu z nich zostało nauczycielami akademickimi i było współpracownikami Jubilata.

Szkice ofiarowane prof. S. Gebethnerowi wiążą się z zainteresowaniami badawczymi Jubilata. Dotyczą kwestii konstytucjonalizmu, prawa wyborczego i systemów partyjnych w ujęciu porównawczym i socjologicznym. Dla badacza, a także dla zwykłego czytelnika, owe szkice będą wypowiedziami interesującymi pod względem poznawczym, zachęcającymi do refleksji nad złożonością procesów sprawowania władzy politycznej nie tylko w Polsce współczesnej. Autorzy opisali następujące kwestie:

- Ryszard Chruściak, *Prezydent jako najwyższy przedstawiciel państwa w porozumieniach Okrągłego Stołu i pracach konstytucyjnych w latach 1989-1991*;
- Beata Górowska, *Rozdział kościoła i państwa w Polsce na przełomie XX/XXI wieku*;
- Wawrzyniec Konarski, *Some Remarks Upon the Debate of the Reform of the System of Government in Poland in the Transformation Period*;
- Anna Materska-Sosnowska, *Zarys problematyki systemu rządów w Polsce*;
- Grzegorz Rydlewski, *Współczesne rządy wobec wyzwań nowego modelu rządzenia*;
- Krzysztof Urbaniak, *Hung Parliament. Konstytucyjne zasady tworzenia rządu przy braku jednopartyjnej większości parlamentarnej w brytyjskiej Izbie Gmin*;
- Konstanty Adam Wojtaszczyk, *Instytucje Unii Europejskiej z perspektywy Traktatu Lizbońskiego*;
- Elżbieta Dydak, *Status członków Parlamentu Europejskiego w prawie wspólnotowym*;
- Marek Jarentowski, *Wybory do Senatu: wybrane zagadnienia zachowań wyborczych w latach 2001-2007*;
- Michał Przywara, *System wyborczy do Sejmu w Polsce Ludowej – rys historyczny*;

- Kamil Kacperski, *Retoryka polityczna Narodowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa Demokratycznego w kampanii wyborczej do Sejmu Ustawodawczego (grudzień 1918 – styczeń 1919 roku)*;
- Małgorzata Kaczorowska: *Partie polityczne i zachowania wyborcze w postdewolucyjnym Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*.

Po odebraniu ofiarowanej książki i gratulacji Jubilat podziękował zebrany w przemówieniu o bardzo osobistym charakterze. Wspominając początek swojej drogi zawodowej i naukowej, prof. dr hab. S. Gebethner przywoływał postaci wybitnych prawników związanych z UW. Dzięki wsparciu naukowemu z ich strony i roztropnemu pokierowaniu młody asystent na Wydziale Prawa UW – mgr S. Gebethner przygotował i obronił w 1963 r. dysertację, opublikowaną niebawem pod tytułem *Rząd i Opozycja JKM w systemie wyborczym Wielkiej Brytanii*. Goście dopowiedzieli, że stała się ona klasyczną pozycją w literaturze naukowej. Przygotowanie doktoratu wymagało gromadzenia materiałów w Wielkiej Brytanii. Dla młodego naukowca niezwykłym doświadczeniem życiowym było już samo ubieganie się w Polsce socjalistycznej o stypendium do kraju kapitalistycznego, a następnie pobyt w zupełnie innych realiach akademickich i społecznych. *To była inna Brytania. Jej już nie ma* – mówił nostalgicznie Jubilat – *Zjednoczone Królestwo jest dzisiaj inne, ale nadal jest interesujące dla konstytucjonalisty. Wydaje się, że po pięćdziesięciu latach można, czy też należy, napisać nową książkę o Opozycji JKM w Wielkiej Brytanii. Noszę się z takim zamiarem* – wyznał z humorem na zakończenie prof. dr hab. Stanisław Gebethner.

Ad multos annos, Panie Profesorze!!!

Beata Górowska – doktor politologii, pracownik Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego